

Jaume
Farriol

LA LLETRA X

- Xauxa:** País imaginari on hom tindria tot el que desitja.
País on s'han dut a terme tots els plans de desenvolupament, s'han consolidat els pols de desenvolupament, s'ha aconseguit la millor renda **per capita**, etc., etc.
- Xerès:** Vi generós. Sol ser més generós el vi que el fabricant.
- Xerric:** Soroll que, en beure a galet, es produeix entre la llengua i el paladar. El país, sovint, xerrica.
- Xeviot:** Les ovelles angleses porten americanes de xeviot.
- Xinès:** Només mengen arròs: són gent de règim.
La gran muralla és d'un triomfalisme desmesurat. Nixon i Mao-tse-tung no van jugar a ping-pong, simplement van fer la pilota.
El llibre de Mao-tse-tung ha estat un **roig-seller**.
Mao-tse-tung no és un president, és un vitalici.
És ben clar que el tractat que farem amb Xina serà bilateral: nosaltres enviarem mandarines i ells, mandarins.
Els xinesos no reneguen: només diuen Xang-kai-xec.
Formosa no és una illa, és un porta-avions americà.
- Xisclar:** Fer xiscles davant el perill.
A la discussió del tractat amb l'URSS només hi faltaven els xiscles.
- Xiu-xiu:** Conversa tinguda en veu baixa, pel que pugui passar.
- Xocolata:** El preu de la xocolata és un cacau.
- Xuclador:** Buròcrata.
- Xup-xup:** Bull lent.
Hi ha països que fan el xup-xup.
- Xusma:** Conjunt de gent baixa.
La xusma no fa la mili per curta de talla.

LA LLETRA Y

La Y és una lletra grega, i, per tant,

al nostre diccionari no hi té gairebé res a fer.

Yacht: Nau de dimensions regulars usada per a recreu de particulars com Aristòtil Onassis.
Quan viatjava amb la Callas, Onassis callava.

LA LLETRA Z

La lletra **Z** és l'última lletra de l'abecedari. Si es descuida queda al carrer. És una lletra feta de rectes horitzontals unides per una línia inclinada que fa de tobogan.

Som, ben bé, a les escorriales del diccionari. Que per cert s'acaba amb un zum-zum.

- Zebra:** Prerursora dels milratlles.
És un solípede semblant a un ase i un pas de vianants semblant a un trencacolls.
- Zel:** Interès ardent i actiu per una causa, que es té o es fa veure que es té per aconseguir fer moure el dit.
- Zenit:** Punt de l'esfera celeste que cau verticalment sobre el punt de la Terra on som. I que si no ens apartem ens pasta.
- Zero:** Un zero a l'esquerra no és res i a la dreta és molt ben vist.
- Zirconi:** Metall rar. En observació per la Direcció General de Seguretat.
- Zcantropia:** Monomania en la qual el malalt es veu convertit en un animal. A vegades no és mania: és.
- Zona:** La zona blava no és falangista, és d'estacionament limitat.
- Zooftit:** Animal que té aspecte de planta. Si és persona se'n diu estaquirot.
- Zooide:** Semblant als animals. Gamberro.
- Zootàxia:** Un taxi ple d'animals.
- Zulú:** Negre que les passa negres per culpa dels racistes.
- Zum-zum:** Remor sorda i contínua. El diccionari ha fet zum-zum.

FI

«La Sala» ha desaparegut. Així comença el peu d'una fotografia inserida al nostre número anterior. I aquest participi, **desaparegut**, ens permet de parlar un xic dels participis en **-scut** incorrectes.

En català són bons: **merescut, crescut, nascut, pascut** i l'arcaic **irascut**. Els altres, o bé són participis de verbs en **-èixer** deguts a la influència castellana, com **favorescut**, de **favorèixer**, o bé participis de formació recent que tendeixen a reemplaçar antics participis en **-gut**, també sota la influència dels participis castellans corresponents, terminats en **-cido**, com **complascut**, per **complagut**.

Recordem Pompeu Fabra: Els participis del verb en **-èixer**, **merèixer**, i de **créixer** i **néixer**, són **merescut, crescut** i **nascut**; els participis dels verbs castellans corresponents són **merecido, crecido** i **nacido**. La terminació catalana **-scut** correspon, així, en aquells participis, a la terminació castellana **-cido**. Però l'admissió de verbs com **favorèixer, prevalèixer** formats per imitació de **favorecer, prevalecer**, etc. augmenta el nombre de participis en **-scut**, corresponents a participis castellans en **-cido**: **favorescut, prevalescut**, etc. I això afavoreix la creació de participis com **complascut, aparegut, comparegut**, trets analògicament de **complacido, aparecido, comparecido**.

Tots aquests participis novells acabats en **-scut** han d'ésser naturalment evitats. La substitució dels verbs **favorèixer, prevalèixer, pertènèixer, permanèixer**, etc. pels verbs **afavorir, prevaler, pertànyer, romandre**, etc. emmena l'eliminació dels participis **favorescut, prevalescut, pertenescut, permanescut**, etc. reemplaçats per **afavorit, prevalgut, pertangut, romàs**, etc.

I en els restants, cal simplement canviar **-scut** per **-gut**. Així, direm i escriurem: **complagut, aparegut, desaparegut, comparegut**, etc.

La frase que encapçala aquest comentari, doncs, havia d'ésser grafiada així: «La Sala» ha desaparegut.

M.

- **MERCERIA**
- **PERFUMERIA**
- **GENEROS DE PUNTO**
- **OBJETOS DE REGALO**
- **PAPELERIA**
- **PERIODICOS**

G E M A